

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 30 april 1923 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande pensioner och understöd.

1:o)

I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 163 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

a) I punkt 1:o) av sagda proposition har hemställts, att riksdagen må medgiva, att till avlidne förre stationsinspektoren vid statens järnvägar Per Åkesson Blomsterqvists änka *Maria Blomsterqvist, född Lundgren*, må av trafikmedel utbetalas pension till ett årligt belopp av 600 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1923 i enlighet med de grunder, som i § 6 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

*Ang.
pension åt
förre stations-
inspektoren
P. Å. Blom-
sterqvists
änka.*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

b) Under punkt 2:o har hemställts, att riksdagen må medgiva, att förre postföraren *Johan Petter Siikavuopio* må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid åtnjuta ett årligt understöd av 400 kronor, att utgå av postmedel.

*Ang.
understöd åt
förre post-
föraren J. P.
Siikavuopio.*

Till åberopade statsrådsprotokollet har departementschefen i förevarande ärende anfört följande:

*General-
poststyrelsen.*

»I skrivelse den 27 februari 1923 har generalpoststyrelsen anmält, att förre postföraren Johan Petter Siikavuopio hos styrelsen gjort hemställan om tillerkännande av någon pension för sin återstående livstid. Styrelsen har anfört i huvudsak följande:

Siikavuopio hade varit anställd som postförare å den 37,2 mil, fram och åter, långa postföringslinjen Karesuando—Skibotn i Norge i det närmaste 24 år eller under tiden 1 april 1898—28 februari 1922, vid vilken senare tidpunkt postföringen å sagda linje indragits. Han hade därunder haft att fullgöra — under vintern med häst och åkdon, eljest till fots och per roddbåt — en postföringstur fram och åter varannan vecka, dragande en tid av, för varje gång, sammanlagt 7 dagar. I ersättning för denna postföring, som omfattat jämväl avlämning respektive mottagning av post utmed linjen, hade Siikavuopio uppburit under sommaren 1918 samt från och med den 1 januari 1919 ett belopp av 45 kronor per färd fram och åter eller 1,170 kronor för år, utom dyrtidstillägg. Tidigare hade ersättningen varit 35 kronor för dubbel färd eller 910 kronor för år.

Siikavuopio vore född den 15 januari 1858 och sålunda nu över 65 år gammal. Han lede av bräck, antagligen förorsakat genom det ansträngande arbetet, och skulle, enligt uppgift, dessutom hava drabbats av slaganfall. Vederbörande kommunalnämndsordförande hade intygat, att Siikavuopio, som alltid varit mindre bemedlad, levde i fattiga omständigheter. Sin ansökan om understöd hade Siikavuopio också motiverat med att han numera till följd av ålder och sjukdom vore urständsat att försörja sig och sin familj, bestående av hustru, en minderårig dotter och en något ofärdig son.

Generalpoststyrelsen tilläte sig erinra därom, att enligt de av Kungl. Maj:t den 20 juni 1913 och den 28 juni 1918 fastställda grunder för tilldelande av understöd m. m. åt personer, som äro eller varit anställda i postverket eller anlåtats i dess ärenden, gällde, att understöd till belopp, motsvarande högst $\frac{2}{3}$ av senast utgående ersättning kunde tilldelas poststationsföreståndare och lantbrevbärare, som i sådan egenskap tjänstgjort minst 25 år eller, undantagsvis, under kortare tid, och som befunnas vara i behov av understöd. Dessa grunder, vilka fastställts efter riksdagens hörande, medgäve icke tilldelande av understöd åt sådana postförare, som, utan att verkställa lantbrevbäring, allenast forslat post direkt mellan två eller flera postanstalter.

Emellertid hade riksdagen vid skilda tillfällen, med anledning av väckta motioner eller på grund av avlåtna propositioner, av postmedel beviljat postförare årliga understöd, nämligen år 1909 åt Anders Johan Johansson, Furusund, till belopp av 300 kronor, år 1911 åt Anders Johan Eriksson, Grinstad, till belopp av 120 kronor, år 1913 åt Olof Johansson Ferm, Bua, Örn, till belopp av 300 kronor, år 1918 åt Adolf Fredrik Lundberg, Ratan, samt åt Jonas Lilja, Dädesjö, vardera till belopp av 200 kronor, år 1922 åt Mikael Mikaelsson, Yttervik, till belopp av 250 kronor.

Härförutom hade av riksdagen år 1919 beviljats årligt understöd av 300 kronor åt förre entreprenören av posttransporterna inom Jönköpings stad Carl Gustaf Johansson.

Generalpoststyrelsen ansåge, att även Siikavuopio borde tilldelas ett årligt understöd. Av vad styrelsen hade sig bekant och i övrigt genom infortrade upplysningar inhämtat rörande de förhållanden, under vilka Siikavuopio haft att framföra posten å den över 37 mil långa ödemarkslinjen Karesuando—Skibotn och åter, Sveriges nordligaste postföringslinje utefter landets nordligaste gräns, framginge otvetydigt, att hans arbete varit av synnerligen krävande natur. Siikavuopios postfärder genom väglös ödemark, sommartiden genom myrar och över ospångade vattendrag, vintertiden genom snö och långvarigt mörker, vore en arbetsprestation i statens tjänst, som — i all synnerhet om den jämfördes med förhållandena i mer kultiverade bygder — väl kunde betecknas såsom i sitt slag en kulturbragd. Under »menföret», då isarna varken bure eller bruste, hade postens framförande av postföraren krävt alldeles särskilda personliga kvalifikationer jämte ett synnerligt nit och intresse. Att sådana egenskaper också varit till finnandes hos Siikavuopio, framginge redan av den, visserligen icke på understödsfrågans prövning inverkan omständigheten, att Siikavuopio under hela tiden för sin anställning som postförare varit bosatt 5 mil från postföringslinjens utgångspunkt, Karesuando poststation. Till de över 37 milen för varje postfärd hade sålunda kommit 10 mils fram- och återfärd till poststationen. I avgivna yttranden hade Siikavuopios förmän intygat, att icke någon som helst anmärkning mot denne förekommit från vare sig postverkets eller den korresponderande allmänhetens sida, samt livligt tillstyrkt, att Siikavuopio måtte beviljas ett åldersunderstöd av sådan storlek, att det satte honom i stånd att någorlunda bekymmerslöst fylla sina behov under återstående levnadsdagar. Även i övriga infortrade yttranden lämnades Siikavuopio goda vitsord. Postdirektionen i Norra distriktet funne med hänvisning till av vederbörande kommunalnämndsordförandes intyg Siikavuopio vara i stort behov av ekonomisk hjälp och tillstyrkte en hemställan, att sökanden måtte tillerkännas ett årligt understöd av 400 kronor. Ett sådant understödsbelopp funne generalpoststyrelsen jämväl för sin del skäligt.

Under åberopande av vad sålunda anförts har generalpoststyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Siikavuopio måtte från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid av postmedel uppbära ett årligt understöd av 400 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 12 mars 1923 tillstyrkt bifall till generalpoststyrelsens framställning.

Postförare, som icke äro att hänföra till lantbrevbärare, äro, såsom generalpoststyrelsen framhållit, icke berättigade till pension eller understöd. När sådana personer i undantagsfall beviljats understöd av statsmedel, har detta varit att tillskriva särskilda omständigheter, såsom olycksfall under tjänsteutövning eller lång anställningstid under svåra och krävande förhållanden. I det nu förevarande fallet synas mig sådana särskilda starka skäl för tilldelande av understöd vara för handen. Jag vill därför tillstyrka bifall till den gjorda framställningen.»

Departementschefen.

Utskottet.

Såsom departementschefen erinrat, äro postförare, vilka icke tjänstgjort som lantbrevbärare, ej berättigade till pension eller understöd av allmänna medel. Endast i vissa undantagsfall har riksdagen, där alldeles särskilda omständigheter förelegat, beviljat dylika understöd. Det arbete, som Siikavuopio under 24 år utfört för framförande av posten den 37 mil långa linjen genom obanade ödemarker i landets nordligaste trakter, måste enligt utskottets mening betraktas såsom en kulturbragd i sitt slag och bär vittne om ett mindre vanligt nit och intresse vid fullgörandet av den med synnerliga besvärligheter förenade tjänstgöringen. Under sådana förhållanden anser utskottet, att staten bör bevilja ett ålderdomsunderstöd åt Siikavuopio och vill därför helt ansluta sig till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må medgiva, att förre postföraren Johan Petter Siikavuopio må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid åtnjuta ett årligt understöd av fyrahundra kronor, att utgå av postmedel.

2:o.

Ang.
årligt under-
stöd åt lant-
brevbäraren
L. F. Alm-
ströms änka.

I en inom första kammaren under nr 32 väckt motion har herr *Carl Eriksson* hemställt, »att riksdagen måtte bevilja avlidne lantbrevbäraren *Lars Fredrik Almströms* änka *Karin Almström* i Gunnarsbo, Ljusdals socken, från och med den 1 januari 1923 under hennes återstående livstid ett årligt understöd av 300 kronor, att utgå av postmedel».

Till stöd för yrkandet har anförts, bland annat, att *Almström*, som under omkring 22 år tjänstgjort såsom lantbrevbärare, den 23 november 1921 avlidit av hjärtslag, som träffat honom under pågående brevberingstur, samt efterlämnat änka och två barn i brydsamma ekonomiska förhållanden.

Beträffande motiveringen i övrigt liksom i fråga om de bilagor, som fogats vid motionen, får utskottet hänvisa till densamma.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av statskontoret, som i ärendet hört generalpoststyrelsen.

Generalpoststyrelsen har i sitt yttrande anfört huvudsakligen följande: Generalpoststyrelsen.

I fråga om Almström vore till de i vederbörande motion med bilagor meddelade sakuppgifter att tillägga, att den av Almström sedan den 1 oktober 1899 eller under något mer än 22 år fullgjorda lantbrevbäringen utefter den 15 km. långa linjen Ljusdal—Gunnarsbo utförts med två turer (fram och åter) i veckan, vilket beräknades taga en arbetstid av 7 1/2 timmar per dubbel tur. I ersättning hade Almström under åren närmast före sin död uppburit:

fr. o. m. den 1 jan. 1917	4 kr. 70 öre	pr dubbel tur eller	9 kr. 40 öre	pr vecka,
» » » » 1 » 1919	7 »	pr dubbel tur eller	14 kr.	pr vecka,
» » » » 1 » 1921	7 »	50 öre (50 öre som provisoriskt tillägg)	pr dubbel tur eller	15 kr. pr vecka.

För år räknat hade Almström alltså vid tiden för sin den 23 november 1921 timade död uppburit en ersättning av 780 kronor.

I skrivelse till generalpoststyrelsen den 6 december 1921 hade Almströms änka hemställt, att styrelsen ville bereda henne ett årligt understöd av 300 kronor, vilken hemställan generalpoststyrelsen på grund av gällande bestämmelser ansett icke kunna föranleda till någon styrelsens åtgärd.

Generalpoststyrelsen har vidare erinrat, att styrelsen vid prövning av berörda ansökning haft att följa de i kungl. brev den 20 juni 1913 och 28 juni 1918 fastställda grunder för tilldelande av åldersdomsunderstöd åt vissa anställningshavare vid postverket. Enligt nämnda grunder kunde dylikt understöd till belopp, motsvarande högst ²/₃ av senast utgående ersättning, tillerkännas poststationsföreståndare och lantbrevbärare, som i sådan egenskap tjänstgjort minst 25 år eller undantagsvis under kortare tid och som tillika befundes vara i behov av understöd. Dessa grunder, vilka fastställts efter riksdagens hörande, medgäve sålunda icke tilldelande av understöd åt efterlevande till anställningshavare inom nu omförmälda grupper.

Beträffande det i motionen gjorda yrkandet har generalpoststyrelsen framhållit, att Almström vid sin av dödsfallet föranledda avgång icke innehade så lång anställningstid, att han, därest avgången föranletts av andra skäl, haft obetingad rätt till understöd, samt härefter yttrat:

Ur principiell synpunkt måste invändning resas mot ett yrkande, att Almströms änka skulle komma i åtnjutande av ett understöd, vartill Almström själv, i förekommande fall, icke varit med stöd av gällande bestämmelser berättigad. Härtill komme, att Almström näppeligen kunde anses hava varit för sitt och familjens uppehälle ens i mera väsentlig grad hänvisad till sin anställning vid postverket. Almströms lantbrevbärarsyssla, påkallande tjänstgöring endast två dagar i veckan, måste anses hava för honom haft karaktären av bisyssla med syfte att bidraga till, men ej täcka kostnaden för familjens försörjning.

Med allt beaktande av de ömmande omständigheter, som i nu omhandlade fall föreläge, syntes det generalpoststyrelsen icke principiellt tillrädligt att till-

styrka bifall till den motionsvis gjorda hemställan om beviljande av årligt understöd åt änkan Karin Almström.

Under återopande av vad sålunda anförts, har generalpoststyrelsen avstyrkt bifall till motionen i fråga.

Statskontor et.

Statskontoret har för egen del anfört följande:

»Som stöd för sitt yrkande har motionären återopat, bland annat, 1920 års riksdags beslut angående beviljande av ett årligt understöd å 300 kronor åt änkan efter lantbrevbäraren N. J. Eriksson (skr. nr 174). Statskontoret vill emellertid erinra, att bankoutskottet vid samma riksdag i denna fråga uttalade att, då änkan Eriksson icke lagligen vore berättigad till pension och i övrigt några omständigheter icke anförts, vilka syntes böra föranleda till beviljande av understöd från statens sida, samt då vidare ett bifall till motionen skulle innebära ett frångående av dittills tillämpade principer, utskottet ansåge sig med hänsyn till de konsekvenser, ett bifall skulle medföra, böra avstyrka bifall till den i denna fråga väckta motionen. Vad utskottet sålunda anført synes statskontoret äga full giltighet även beträffande nu ifrågavarande pensioneringsfråga; och vill statskontoret särskilt framhålla, att Almström visserligen avlidit under arbete för postverkets räkning, men att dödsfallet icke synes hava föranletts av detta arbete. Med stöd av det anförda får statskontoret som sin åsikt uttala, att ifrågavarande motion icke synes böra bifallas.»

Utskottet.

Med hänsyn till arten av mannens anställning är änkan Almström icke lagligen berättigad till pension. Några särskilda omständigheter av beskaffenhet att böra föranleda till beviljande av understöd från statens sida hava enligt utskottets mening ej heller blivit anförda. Av den förebragta utredningen framgår, att Almströms lantbrevbärarsyssla påkallat tjänstgöring endast två dagar i veckan, varför hans anställning i postverkets tjänst närmast varit att betrakta såsom en bisyssla. Härtill kommer, att Almströms tjänstetid icke varit så lång, att han själv skulle, därest han av annan anledning än dödsfall avgått från tjänsten, varit berättigad till understöd av allmänna medel. Vid sådant förhållande och då dödsfallet icke torde kunna anses hava föranletts av Almströms arbete i postverkets tjänst, har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion I: 32 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

3:o.

I en inom andra kammaren av herr *Hansson* i Trollhättan väckt motion nr 19 har hemställts, att riksdagen måtte åt lådbrevbäraren *Konrad Olsson* under hans återstående livstid bevilja ett årligt understöd av 300 kronor.

Ang.
årligt under-
stöd åt låd-
brevbäraren
K. Olsson.

Till stöd för yrkandet har i motionen framhållits, bland annat, att *Olsson*, som omkring 20 år varit anställd i postverkets tjänst, nu vore sjuk och icke syntes mera kunna utföra något nämnvärt inkomstbringande arbete samt att enligt motionen bifogat läkarintyg sjukdomen (kronisk muskelreumatism) delvis ådragits under arbetet i postverkets tjänst.

Beträffande de av motionären i övrigt åberopade skälen får utskottet hänvisa till motionen med därvid fogade bilagor.

Över förevarande motion har statskontoret på anhållan av utskottet anbefallts avgiva utlåtande; och har nämnda ämbetsverk i ärendet inhämtat yttrande av generalpoststyrelsen.

Generalpoststyrelsen har beträffande *Olssons* anställning m. m. meddelat följande:

Generalpost-
styrelsen.

Olsson hade från och med den 1 juli 1902 varit anställd efter vartannat:

såsom gångpostförare under 8 år 6 månader,
» lantbrevbärare » 5 år 8 månader,
» lådbrevbärare » 5 år 7 månader.

Såsom lådbrevbärare (i *Strömslund*) hade *Olsson* haft att fullgöra en lådbrevbäringstur dagligen med beräknad arbetstid av 5 timmar per tur. I ersättning härför hade *Olsson* vid tiden för sin avgång, den 31 mars 1922, uppburit ett belopp av 3 kronor 50 öre per tur, motsvarande 1,277 kronor 50 öre för år räknat.

I skrivelse till generalpoststyrelsen den 2 mars 1922 hade *Olsson* hemställt om erhållande av antingen ett årligt understöd eller en gratifikation en gång för alla. Ifrågavarande hemställan hade generalpoststyrelsen på grund av gällande bestämmelser funnit sig förhindrad bifalla.

Vid den av generalpoststyrelsen företagna prövning av nämnda ansökning hade styrelsen haft att följa de i kungl. brev den 20 juni 1913 och 28 juni 1918 fastställda grunder för tilldelande av ålderdomsunderstöd åt vissa anställningshavare vid postverket. Enligt nämnda grunder kunde dylikt understöd till belopp, motsvarande högst $\frac{2}{3}$ av senast utgående ersättning, tillerkännas poststationsföreståndare och lantbrevbärare, som i sådan egenskap tjänstgjort minst 25 år eller, undantagsvis, under kortare tid och som tillika befunnas vara i behov av understöd. Dessa grunder, vilka faststälts efter riksdagens hörande, medgäve sålunda icke tilldelande av understöd åt efterlevande till anställningshavare inom nu omfördälda grupper, ej heller åt personer, som i annan egenskap än poststationsföreståndare eller lantbrevbärare varit anställda i postverkets tjänst. Vis-

serligen hade riksdagen vid enstaka tillfällen, med föranledande av väckta motioner eller på grund av avlätna propositioner, beviljat understöd av postmedel i sådana fall, där generalpoststyrelsen enligt anförda bestämmelser varit förhindrad att medgiva sådant. Generalpoststyrelsen hade emellertid för sin del, allenast då särskilda omständigheter därtill givit anledning, funnit sig böra i infortrat yttrande tillstyrka eller i underdånig skrivelse själv föreslå understöd utanför gällande bestämmelser.

Beträffande frågan om tilldelande av understöd åt Olsson har generalpoststyrelsen anført, att förhållandena i förevarande fall såtillvida ställde sig annorlunda än i fråga om det under punkt 2:o här ovan behandlade spörsmålet om understöd åt änkan Almström, som här avsåges ett till vederbörande anställningshavare själv utgående understöd. Emellertid hade Olsson under en sammanlagd anställningstid av ej fullt 20 år endast under något mer än 5½ år innehaft sådan befattning — lantbrevbärare — som kunnat enligt gällande bestämmelser berättiga honom till understöd, låt vara att han, utöver förenämnda tid, under ett antal år (5 år 7 månader) tjänstgjort i befattning — lådbrevbärare — av till någon del med lantbrevbärarebefattning likartad natur. Generalpoststyrelsen, som medgäve, att de principiella invändningarna mot bifall till motionen, på grund av det nu anförda, icke kunde göras med samma styrka gällande i förevarande fall som i fallet Almström, funne sig emellertid av enahanda skäl, som föranlett dess avslag å Olssons egen hemställan, hindrad tillstyrka bifall till motionen.

Statskontoret.

Statskontoret har i sitt utlåtande anført följande:

»I ärendet har upplysts, att Olsson som lantbrevbärare kan räkna endast 5 hela tjänstår, men att han dessutom varit anställd dels som gångpostförare i mer än 8 år och dels som lådbrevbärare i över 5 år. Beträffande sistnämnda anställning har meddelats att den beräknats hava för Olsson medfört 5 timmars arbete dagligen; den torde därför kunna antagas hava utgjort Olssons huvudsakliga verksamhet. Vid sådant förhållande och då det genom läkares intyg blivit visat att största sannolikhet föreligger för det antagandet, att Olsson under arbetet för postverkets räkning ådragit sig den sjukdom, som nu tvingat honom att lämna sin anställning hos postverket och som gjort honom oförmögen att för framtiden helt försörja sig och sin familj, synas sådana omständigheter föreligga, att någon pension av postverkets medel bör å Olsson utverkas. Mot det av motionären ifrågasatta pensionsbeloppet synes intet vara att erinra.»

Utskottet.

Visserligen har Olsson endast under kortare tid innehaft sådan anställning i postverkets tjänst, som kan berättiga till understöd av allmänna medel. Då emellertid, enligt vad läkarbetyg utvisar, största sannolikhet föreligger för det antagandet, att den sjukdom, som gjort honom oförmögen att med arbete försörja sig, delvis ådragits under arbetet i postverkets tjänst, har utskottet, med hänsyn tagen jämväl där-

till, att Olsson under jämförelsevis lång tid i annan anställning än lantbrevbärares utfört arbete för postverkets räkning, funnit sig böra tillstyrka att något understöd tillerkännes honom under hans återstående livstid. Det av motionären i sådant avseende föreslagna beloppet synes utskottet skäligt. Understödet torde böra beviljas av postmedel och utgå från och med den 1 januari 1923.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 19, må medgiva, att förre lådbrevbäranden i Strömlund Konrad Olsson må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid av postmedel uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor.

4:o.

I en inom andra kammaren av herrar *Knutsson* och *Jensen* väckt motion nr 70 har hemställts om tilläggspension till f. d. förste stations-skrivaren *C. L. Törneblad*.

Motionen är av följande lydelse:

»Uti en inom denna kammare under sistlidne riksdag väckt motion nr 56 hemställdes på i motionen anförda skäl, att riksdagen måtte besluta, att till f. d. förste stations-skrivaren Carl Leonard Törneblad bevilja utbetalandet av tilläggspension motsvarande skillnaden mellan den till honom utgående pensionen och den han skolat uppbära, om han formellt fullgjort 30 ordinarie års tjänst.

Över motionen anbefalldes på begäran av bankoutskottet statskontoret avgiva utlåtande, och överlämnade statskontoret därvid jämte eget, jämväl ett av järnvägsstyrelsen i ärendet avgivet yttrande. Häri, likaväl som uti bankoutskottets över motionen avgivna utlåtande nr 22, framhålles hurusom någon tillförlitlig utredning för bedömning av riktigheten av huruvida Törneblad skulle hava blivit i viss mån orättvist behandlad, varigenom han kommit i en relativt sämre ställning i pensionshänseende, utöver av numera avlidne trafikdirektören Sjöstedt på sin tid avgivna och i bankoutskottets utlåtande intagna yttrande, icke varit möjligt att åvägabringa. Och det är tydligt, att det jämväl för Törneblad, som icke kan undgå att nu på ålderns dagar känna sig smärtsamt berörd, så länge han rent ekonomiskt får vidkännas följderna av den orättvisa han vid sitt ordinarieblivande under icke mindre än 12 år förmenar sig hava vederfarits, skall vara svårt att nu kunna åvägabringa sådan, alldenstund de flesta av dem, som vid den tidpunkten levde, nu äro döda eller vistas på för Törneblad okänd ort.

Emellertid har Törneblad den 9 sistlidne oktober erhållit ett intyg från en av sina ännu levande överordnade från den tidpunkt det här rör sig om, nämligen f. d. trafikinspektören F. Lindskog, vilket intyg, jämsides med förut omnämnda intyget av numera avlidne trafikdirektören Sjöstedt, i förevarande avseende torde böra tillmätas sådan betydelse, att en ny prövning av frågan kan anses motiverad.

Ang. tilläggspension åt f. d. förste stations-skrivaren C. L. Törneblad.

Under återopande av vad sålunda i motionen i fjol anfördes, jämte i avskrift till motionen nu bifogade intyg från f. d. trafikinspektören F. Lindskog, få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta till f. d. förste stationsskrivaren Carl Leonard Törnebladh bevilja utbetalandet av tilläggs pension motsvarande skillnaden mellan den till honom nu utgående pensionen och den han skolat uppbära, om han formellt fullgjort 30 ordinarie års tjänst.»

Det i motionen återopade av f. d. trafikdirektören F. Lindskog utfärdade intyg, dagtecknat den 9 oktober 1922, är av följande lydelse:

»Efter framställning av f. d. förste stationsskrivare Carl Leonard Törnebladh, får jag, som tiden mellan den 1 januari 1878 och 31 juli 1902 varit tjänstgörande trafikdirektörsassistent, trafikdirektör samt trafikinspektör vid 'Östra stambanan', härmed intyga, att Törnebladh både redan 1877 samt därefter intill år 1889 vid inträffande vakanser varit objektivt uppförd på förslag till ordinarie stationsskrivare; men därifrån uteslutande, i avvaktan på författningsenligt betyg från d. v. järnvägläkaren, vilken till synes omotiverat förmenade, att begynnelse till bröstakomma inträtt, utstrukits, oaktat utomstående läkare förklarat honom vara fullkomligt frisk;

att han först år 1889 av nyantagen järnvägläkare utfått fullständigt betyg, och därpå blivit antagen till ordinarie stationsskrivare fr. o. m. den 1 januari 1890, vadan han således genom exempellöst missförstånd beklagligtvis blivit förbigången och eftersatt icke mindre än tolv tjänsteår, varunder han oavbrutet, utan att ens ha varit sjukrapporterad tillfälligtvis, tjänstgjort såsom extra skrivbiträde, samt

att Törnebladh i oavbruten följd varit tjänstgörande vid statsbanan icke mindre än fyrtio tjänsteår, och i alla avseenden gjort sig välförtjänt av bästa vitsord såväl i som utom tjänsten.»

Den av motionärerna jämväl återopade, av numera avlidne f. trafikdirektören V. Sjöstedt till järnvägsstyrelsen avlätna, den 18 november 1889 dagtecknade skrivelsen lyder sålunda:

»Härmed får jag vördsamt till stationsskrivare föreslå skrivbiträdet Carl Leonard Törnebladh och bifogar för detta ändamål präst-, läkare- och färgsinnebetyg.

Herr Törnebladh antogs redan i juli 1876 till elev vid östra stambanan och har sedan oavbrutet tjänstgjort på större och mindre stationer å avdelningen, varvid han handlagt alla en stationsskrivare tillkommande göromål samt vid undergångna examina i reglementen och telegrafi visat goda insikter. Då Törnebladh, efter avlagda kunskapsprov och på grund av nit, skicklighet och ordentlighet vid fullgörandet av sina åligganden, 1877 skulle föreslås till ordinarie, lyckades han ej erhålla läkarebetyg i överensstämmelse med kungl. järnvägsstyrelsens fordringar, varför förslaget då förföll, men enär han alltsedan oavbrutet tjänstgjort och därunder aldrig varit av sjukdom eller kroppslig svaghet hindrad i sin tjänstgöring samt nu erhållit fullständigt friskt läkarebetyg, anser jag det vara min plikt att föreslå honom till ordinarie befattning, sedan han använts över 13 år i järnvägens tjänst och därunder på ett tillfredsställande sätt till fullo ersatt ordinarie tjänsteman.

I betraktande av Törnebladhs många gagnande tjänsteår såsom extra, under vilken tid han alltid i avlöningssväg, såsom icke ordinarie, fått stå tillbaka, får jag vördsamt föreslå avlöning i 11:e klassen, eller 1,200 kronor pr år, samt att befordringen må räknas från och med den 1 januari 1890.»

Såsom i motionerna erinras, förelåg till behandling vid förlidet års riksdag en liknande motion som den nu förevarande. Såväl järnvägsstyrelsen som statskontoret avgåvo på utskottets anhållan yttrande över motionen, och blev densamma i anslutning till myndigheternas yttranden av utskottet avstyrkt samt av riksdagen avslagen.

Utskottet.

Uti sitt i ärendet avgivna yttrande anförde utskottet, att av utredningen framginge, att f. d. förste stationsskrivaren Törneblad, vilken vore född den 6 juni 1852 och den 1 januari 1890 vunnit ordinarie anställning i statens järnvägars tjänst, vid sin avgång ur tjänsten den 1 juli 1917 räknat en tjänstetid i ordinarie anställning av nära 27 år 6 månader. Enligt gällande pensionsbestämmelser hade han vid sitt avsked erhållit en pension av 2,357 kronor om året, varefter han från och med den 1 januari 1919 tillerkänts en tilläggspension av 107 kronor om året. Hans sammanlagda pensionsförmåner utgjorde alltså för närvarande 2,464 kronor årligen. Härå utginge jämväl dyrtidstillägg. Enligt förlidet års riksdags beslut om pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst har Törneblad kommit i åtnjutande av sådant tillägg till belopp av 60 kronor om året, räknat från och med den 1 april 1922.

Innan Törneblad vann ordinarie anställning, hade han under mera än 13 år använts i statens järnvägars tjänst först såsom elev och sedermera såsom extra befattningshavare. Beträffande anledningen till det långa dröjsmålet med hans antagande i ordinarie tjänst hade järnvägsstyrelsen meddelat, att det icke varit möjligt för styrelsen att därutinnan erhålla någon utredning utöver den, som återfunnes uti det av motionären åberopade, av numera avlidne trafikdirektören Sjöstedt på sin tid avgivna yttrandet.

I motionen hade gjorts gällande, att Törneblad skulle hava blivit i viss mån orättvist behandlad, varigenom han kommit i en relativt sämre ställning i pensionshänseende. Någon tillförlitlig utredning för bedömande av riktigheten härav ansågs emellertid, såsom också järnvägsstyrelsen framhöll, icke vara möjlig att åvägbringa, och syntes man vid sådant förhållande icke heller kunna taga någon hänsyn härtill.

Nu hava emellertid motionärerna införskaffat ytterligare ett intyg, utfärdat den 9 oktober 1922 av f. trafikdirektören F. Lindskog. Detta intyg synes överensstämma med det, som på sin tid avgivits av numera

avlidne trafikdirektören Sjöstedt, därutinnan, att det uteslutande varit den omständigheten, att Törnebladh icke kunnat för sin befordran till ordinarie tjänst förete författningsenligt läkarbetyg, som förorsakat att han blivit från förslaget utesluten. Han synes redan år 1877 och därefter till år 1889 hava blivit föreslagen till erhållande av ordinarie stationsskrivartjänst men av nyssnämnda anledning därifrån uteslutits. Emellertid framgår, att Törnebladh faktiskt gjort tjänst, svarande mot stationsskrivares och, enligt vad det senast ingivna intyget synes utvisa, utan att ens tillfälligtvis hava varit av sjukdom förhindrad att tjänstgöra. Sedermera synes han också hava fullgjort sin tjänst utan att sjukdom eller sjuklighet därifrån hindrat honom. Även om det ej kan med full visshet utrönas, huruvida Törnebladh, såsom man velat göra gällande, blivit på något sätt orättvist behandlad och därigenom icke varit i tillfälle att förete författningsenligt läkarbetyg, torde man likväl icke böra bortse från den särdeles långa tid, sammanlagt omkring 40 år, som han faktiskt gjort tjänst såsom ordinarie. Under sådana förhållanden anser utskottet med fästat avseende å innehållet i de båda åberopade intygen det vara billigt, att Törnebladh kommer i åtnjutande av den föreslagna tilläggspensionen, utgörande enligt inhämtade uppgifter 434 kronor om året. Hans sammanlagda pensionsförmåner skulle då uppgå till 2,898 kronor med rätt till dyrtidstillägg men icke pensionstillägg. Det ifrågavarande skillnadsbeloppet torde böra anvisas från och med den 1 januari innevarande år och utgå av trafikmedel.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 70, må medgiva, att till f. d. förste stationsskrivaren Carl Leonard Törnebladh må, utöver honom författningsenligt tillerkänd pension å 2,464 kronor, från och med den 1 januari 1923 under hans återstående livstid av trafikmedel utgå ytterligare fyrahundratrettiofyra kronor årligen.

5:o.

Ang. understöd åt f. förste stationsskrivaren A. Th. Enegrens änka och barn.

I en inom andra kammaren av herrar *Bärg* i Katrineholm och *Lagerkwist* väckt motion nr 135 har framställning gjorts om beviljande av årliga understöd åt f. förste stationsskrivaren *A. Th. Enegrens änka och barn*.

Framställningen är av följande lydelse:

»Förste stationsskrivaren Adam Theodor Enegren, född den 2 juni 1854 och anställd i ordinarie tjänst såsom stationsskrivare vid statens järnvägar den 1 januari 1878, därvid han även vann inträde i verkets änke- och pupillkassa, avled den 23 februari 1921, efterlämnade utom hustrun tvenne minderåriga barn, en son född den 24 mars 1908 och en dotter, född den 21 november 1909.

Emellertid hade Enegren, som i sitt första äktenskap blivit änking vid 52 års ålder, jämlikt för kassan gällande stadgar, utträtt ur denna den 1 januari 1907, men, av anledning som nu icke låter sig bedömas, vid ingående av äktenskap för andra gången underlåtit förnya sitt medlemskap i kassan. Följden härav blev, att hans nu efterlevande hustru och barn icke kommo i åtnjutande av den pension, som eljest skolat tillkomma dem, enligt uppgift belöpande sig för det närvarande till 1,655 kronor jämte dyrtidstillägg. På grund av sjuklighet är änkan delvis oförmögen draga försorg om sig och barnen och hänvisas i fråga om hennes ekonomiska och andra förhållanden till innehålllet uti de handlingar i ärendet, som direkt komma att överlämnas till vederbörande utskott.

Med anledning härav och då Enegren under nära 30 år erlagt stadgade avgifter för erhållande av pensionsrätt åt sina efterlevande, vilken på anförda skäl icke kunnat komma någon hans efterlevande till godo, få vi, under åberopande av riksdagens tidigare beslut i liknande fall, härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta bevilja dels änkan efter f. d. förste stationsskrivaren Adam Theodor Enegren, Johanna Gustava Enegren, född Andersson, från och med år 1923 under hennes återstående livstid så länge hon lever ogift ett årligt understöd av 600 kronor, dels ock vart och ett av hennes i äktenskapet födda barn Uno Gustaf Theodor, född den 24 mars 1908, och Sztavicka Eva Maria, född den 21 november 1909, ett årligt understöd av 200 kronor, att utgå likaledes från och med år 1923 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnått 18 års ålder.»

Av tillgängliga handlingar i detta ärende har utskottet inhämtat, att änkan Enegren under augusti månad förlidet år hos Kungl. Maj:t gjort framställning om beredande åt henne och hennes två minderåriga barn av pension av statsmedel. Ansökningen remitterades till järnvägstyrelsen, som infordrat yttrande av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa.

Häri anförde direktionen följande:

»Av handlingarna i ärendet inhämtas: förste stationsskrivaren Enegren var född den 2 juni 1854, anställdes i ordinarie tjänst vid statens järnvägar den 1 januari 1878 och avgick ur statens järnvägars tjänst med utgången av september månad 1913. Han utträdde ur statens järnvägars änke- och pupillkassa med utgången av december månad 1906, enär han då saknade pensionsberättigade anhöriga. Den 4 juli 1907 ingick Enegren äktenskap med sökanden, vilken är född den 19 september 1880, och efterlämnade vid sin död den 23 februari 1921 i sitt äktenskap med sökanden två barn födda den 24 mars 1908, resp. 21 november 1909.

Direktionen.

Det hade stått öppet för Enegren att, efter det han ingått sitt äktenskap med sökanden, så länge han var i järnvägens tjänst eller med utgången av september månad 1913, ånyo vinna delägarrätt i kassan. I händelse han begagnat sig av denna rätt vid angivna tidpunkt, så hade han haft att erläggas, förutom

årsavgifter för tiden 1 januari 1907—30 september 1913 kronor 644; 37, en tilläggsavgift en gång för alla av kronor 2,004:95.

Då Enegren icke begagnat sig av rätten att för sökanden och i äktenskapet med henne födda barn vinna delägarrätt i kassan och alltså vid sin död icke tillhörde densamma, kan på grund av reglementets bestämmelser någon pension till sökanden och hennes barn icke utgå från kassan.»

Järnvägsstyrelsen.

För egen del anförde järnvägsstyrelsen, att, enligt vad som framginge av direktionens yttrande, sökandens man, som den 4 juli 1907 ingått äktenskap med henne och för vilken det därefter stått öppet att mot erläggande av vissa avgifter återförvärva delägarrätt i förenämnda kassa, underlåtit att begagna sig av detta sätt att i pensionshänseende sörja för sin hustru och sina i äktenskapet med henne födda barn. Med hänsyn härtill ansåge sig styrelsen förhindrad att tillstyrka bifall till ansökningen.

Vid föredragning den 24 november 1922 av förberörda ansökning fann Kungl. Maj:t densamma icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Utskottet.

Av utredningen i ärendet framgår, att förste stationsskrivaren A. T. Enegren, som var född den 2 juni 1854 och den 1 januari 1878 anställdes i ordinarie tjänst vid statens järnvägar, med utgången av september månad 1913 lämnat sin tjänst samt den 23 februari 1921 avlidit, efterlämnande änka och två minderåriga barn i mindre goda ekonomiska omständigheter. Jämlikt stadgandet i § 6 mom. 1 av reglementet för statens järnvägars änke- och pupillkassa äro Enegrens änka och barn icke berättigade till erhållande av pension, enär mannen vid äktenskapets ingående (den 4 juli 1907) var över 50 år gammal. Mynigheterna hava i avseende härå framhållit, att det stått öppet för Enegren att, så länge han var i järnvägens tjänst, mot erläggande av vissa avgifter återförvärva delägarrätt i förenämnda kassa. Direktionen har i sitt ovanintagna yttrande meddelat, att beloppet av de avgifter Enegren skulle hava erlagt till kassan, om han i september månad 1913, då han ännu var kvar i järnvägens tjänst, sökt sådan delägarrätt, utgjort, förutom årsavgifter 644 kronor 37 öre, en tilläggsavgift en gång för alla av 2,004 kronor 95 öre.

Enligt vad utskottet inhämtat, har emellertid direktionen härvidlag uppgivit de avgifter, som fastställts att gälla från och med år 1914 och som efter medgiven reduktion också faktiskt skulle hava inbetalts av Enegren. Därest Enegren använt sig av sin rätt att ånyo ingå såsom delägare i kassan, vilket måste hava skett innan de nya avgiftsbestäm-

melserna började tillämpas, hade han i själva verket att räkna med betydligt större avgiftsbelopp, omkring 6,000 kronor, och kunde då icke heller äga någon kännedom om att en så betydande reduktion skulle komma att medgivas. Det torde alltså hava varit på grund av de avsevärt höga avgifterna, som Enegren underlät att begagna sig av sin ovan omnämnda rätt.

Det vill emellertid synas utskottet — med hänsyn särskilt till av riksdagen tidigare fattade beslut i likartade fall — som om den avlidnes långvariga anställning i statens tjänst, i det närmaste 35 år, borde kunna motivera något understöd av allmänna medel åt hans änka och minderåriga barn.

Enligt vad utskottet inhämtat, skulle änkan Enegren och hennes två barn, därest mannen vid sin död varit delägare i förenämnda änke- och pupillkassa, hava erhållit en årlig pension av tillhoppa 1,655 kronor. Då emellertid Enegren år 1906 upphörde att vara delägare i kassan, torde beloppet böra begränsas; och har utskottet såsom skäligen understöd funnit sig böra föreslå 300 kronor till änkan och 150 kronor till vardera barnet eller tillhoppa 600 kronor årligen, att från och med innevarande år under vanliga villkor utgå av trafikmedel.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 135, må medgiva, att förste stationsskrivaren Adam Theodor Enegrens änka Johanna Gustava Enegren, född Andersson, och makarnas minderåriga barn Uno Gustaf Theodor och Sztavicka Eva Maria må från och med den 1 januari 1923 åtnjuta årliga understöd att utgå av trafikmedel, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med trehundra kronor samt vardera av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med ett-hundrafemtio kronor.

6:o.

I en inom andra kammaren av herr *Carlson* i Mölndal väckt motion nr 30 hemställas, »att riksdagen ville tillerkänna e. o. vagn- och stallkarlen *C. F. Anderssons* i Uddevalla efterlämnade änka ett årligt understöd av 300 kronor, att utgå fr. o. m. den 1 juli 1923».

I motionen har anförts, att e. o. vagn- och stallkarlen *C. F. Andersson*, vilken under tillhoppa omkring 45 år haft anställning dels som

Ang. understöd åt e. o. vagn- och stallkarlen C. F. Anderssons änka.

arbetare vid statens järnvägsbyggnader, dels som e. o. vagn- och stallkarl, och vilken vid avgång från sistnämnda anställning tilldelats pension av trafikmedel med 400 kronor, den 2 mars 1921 avlidit, efterlämnande 67-årig hustru i ekonomiska bekymmer.

Över förevarande motion har statskontoret, som på anhållan av utskottet anbefallts avgiva utlåtande i ärendet, inhämtat yttrande av järnvägsstyrelsen, som anfört följande:

*Järnvägs-
styrelsen.*

»Vad angår motionen om understöd åt C. F. Anderssons änka har styrelsen intet att erinra mot i motionen förekommande uppgifter rörande beloppet av Anderssons pension samt tidpunkterna för hans avgång ur tjänsten och sedermera timade död. Beträffande tidslängden av hans anställning vid statens trafikerade järnvägar utgjorde den 16 år; och har denna tid lagts till grund för den honom beviljade pensionen. Före sin anställning vid nämnda järnvägar, vilken började med 1904 års ingång, hade Andersson en lång följd av år tjänstgjort som arbetare vid statens järnvägsbyggnader, nämligen, efter vad det vill synas, under 29 års tid; och blev Andersson i följd härav utav styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 februari 1906 föreslagen till erhållande av pension av 300 kronor per år, dock att enligt styrelsens förslag pensionen för tid, varunder han åtnjöt avlöning av statsmedel, skulle reduceras med avlöningens belopp och, därest avlöningen uppginge till minst samma belopp som pensionen, innehållas. Detta styrelsens förslag blev emellertid endast i så måtto av riksdagen bifallet, att Andersson tillerkändes en gratifikation av 250 kronor, att utgå av allmänna indragningsstaten.

I motionen uppgivna förhållande att Anderssons änka är sjuklig har, enligt vad inhämtats från vederbörande distriktsbefäl, visat sig vara med verkligheten överensstämmande. Från samma håll har meddelats, att hon, som är född år 1856, innehar anställning vid statens järnvägar såsom städerska å Uddevalla station mot en månadslön av 60 kronor, men att hon, i anledning av sin sjuklighet, nödgas avstå största delen av månadslönen för anskaffande av biträde.

Till styrelsens kännedom har även kommit, att änkan Andersson under år 1922 uppburit ett understöd av 75 kronor från statsbaneföreningen »Gör godt», vilken förening har till uppgift att lämna understöd åt behövande änkor och barn efter befattningshavare vid statens järnvägar eller åt behövande förutvarande personer vid verket.»

Beträffande frågan om understöd åt änkan Andersson har järnvägsstyrelsen förklarat sig finna förevarande fall icke utmärka sig för några omständigheter, som ej kunde åberopas av ett stort antal änkor efter personer, som innehaft anställning i icke-ordinarie tjänst vid statens järnvägar, på grund varav styrelsen, med hänsyn till de vittgående konsekvenser, vartill bifall till motionen måste befaras föranleda, ansåge sig förhindrad att tillstyrka bifall till densamma.

Statskontoret har yttrat, att under liknande ömmande omständigheter, som i detta fall syntes föreligga, understöd förut vid flera tillfällen beviljats. Då emellertid änkan Andersson innehade avlönad anställning vid statens järnvägar, syntes något understöd av statsmedel icke böra utgå, förr än hon lämnat nämnda anställning. Statskontoret.

Enligt vad utskottet sedermera inhämtat, har änkan Andersson alltsedan den 1 maj 1906 haft anställning såsom städerska vid statens järnvägars station i Uddevalla.

Av den föregående redogörelsen framgår, att änkan Anderssons avlidne man under omkring 45 år varit anställd dels såsom arbetare vid statens järnvägsbyggnader, dels såsom e. o. vagn- och stallkarl vid statens järnvägar. Själv har änkan Andersson, som är sjuklig och befinner sig i bekymmersamma ekonomiska omständigheter, under nära 17 år haft anställning som städerska vid statens järnvägar. Under sådana förhållanden finner utskottet det vara billigt, att ett årligt understöd av trafikmedel beviljas henne under hennes återstående livstid. Det av motionären föreslagna understödsbeloppet synes utskottet skäligt. Då emellertid änkan Andersson ännu kvarstår i sin anställning såsom städerska, torde understödet böra bestämmas att utgå från och med månaden näst efter den, vari hon entledigas från berörda anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1923. Utskottet.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 30, må medgiva, att avlidne e. o. vagn- och stallkarlen C. F. Anderssons änka, Anna-Lisa Andersson, född Ersdotter, må från och med månaden näst efter den, vari hon entledigas från sin anställning som städerska vid statens järnvägars station i Uddevalla, dock tidigast från och med den 1 juli 1923, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor.

7:o.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 141 har herr *Spångberg* hemställt, »att riksdagen måtte bevilja förre tillfällige kranskötaren vid Fryksta faktori, *Sven Svensson*, ett årligt understöd av 600 kronor, att utgå från ock med innevarande år». Ang. understöd åt förre kranskötaren S. Svensson.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av statskontoret, som i ärendet hört järnvägsstyrelsen.

*Järnvägs-
styrelsen.*

Järnvägsstyrelsen har i sitt utlåtande anfört följande:

»Vidkommande motionen om understöd åt kranskötaren Sven Svensson får styrelsen framhålla, att Svensson icke varit anställd i statens järnvägars tjänst utan haft arbete hos den av statens järnvägar antagne entreprenören för lastning och lossning av järnvägsgods, som ankommit till eller skolat vidarebefordras från Fryksta sjöledes, vilket arbete i regel pågått endast under den tid av året, varunder sjöfarten å Frykensjöarna varit öppen.

Svensson har tidigare hos styrelsen hemställt att bli antagen i extra ordinarie tjänst för att därigenom vid sin avgång ur tjänsten kunna erhålla pension. Denna framställning kunde dock icke bifallas, enär han förut icke haft anställning vid statens järnvägar och därjämte redan uppnått den ålder, vid vilken avgång ur tjänsten skulle ägt rum. Ej heller kunde han vinna anställning såsom stadigvarande omlastare, då hans dittillsvarande arbete hos entreprenören icke pågått hela året om.

I samband härmed prövade styrelsen frågan, huruvida Svensson, då han på grund av sin ålder icke längre kunde fullgöra sitt arbete som kranskötare, kunde komma i fråga till erhållande av gratifikation i likhet med vissa f. d. banarbetare, men ansåg styrelsen på samma skäl, som ovan anförts, att så ej kunde bli fallet».

På grund av vad sålunda meddelats och under framhållande av de vittgående konsekvenser, till vilka ett bifall till motionen kunde föranleda, har järnvägsstyrelsen avstyrkt densamma.

Statskontoret.

Statskontoret har förklarat sig i likhet med järnvägsstyrelsen anse det betänkligt att i förevarande fall bereda understöd av statsmedel.

Utskottet.

Av vad ovan anförts framgår, att Svensson icke varit anställd i statens järnvägars tjänst, utan arbetat hos en av statens järnvägar antagen entreprenör för lastning och lossning av gods, samt att hans arbete i regel pågått endast under viss del av året. Under sådana förhållanden skulle ett bifall till motionen stå i strid med hittills tillämpade principer och vara ägnat att medföra icke önskvärda konsekvenser. Utskottet har på grund härav ansett sig böra avstyrka motionen och hemställer,

att förevarande motion II: 141 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

8:o.

I en inom andra kammaren av herr *Lövgren* väckt motion nr 43 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att till kronojägaren *Per August Falk* i Muoskosel, Arvidsjaurs församling i Norrbottens län bevilja ett årligt tillägg till hans pension på femhundra kronor, att utgå retroaktivt från den 1 mars 1918 och under hans återstående livstid».

Ang.
pensions-
tillägg åt
förra krono-
jägaren
P. A. Falk.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Av tillgängliga handlingar inhämtas, att *Falk*, som är född den 27 december 1852 och sålunda den 27 december 1917 uppnådde pensionsåldern, i samband därmed hos domänstyrelsen anhöll att få kvarstå i tjänst under ytterligare två år eller kortare tid. Som skäl för denna ansökan anförde *Falk*, att han vore i besittning av oförminskade kropps- och själskrafter, att han under nära 45 års väl vitsordad tjänstgöring tillhört bevakningspersonalen vid domänverket samt att hans avlöning under större delen av tjänstetiden varit synnerligen låg. Ansökningen var ej åtföljd av läkarbetyg men vid densamma var fogat friskbetyg, utfärdat av kommunalordföranden och en fjärdingsman. Över ansökningen avgavos yttranden av vederbörande jägmästare och överjägmästare, vilka avstyrkte densamma, enär på den bevakningstrakt, där *Falk* vore placerad, under den närmaste tiden planerades betydande avverkningar av mera krävande art, för vilkas ledning *Falk* med hänsyn till sin höga ålder och ringa utbildning vore mindre lämplig, vartill komme det principiellt olämpliga i att utan särskilt tvingande skäl låta en kronojägare, som vore i tur att avgå, kvarstå i tjänst till hinder för andra, yngre och bättre krafter. I enlighet med den sålunda uttalade uppfattningen fann domänstyrelsen genom beslut den 1 december 1917 ej skäl bifalla den av *Falk* gjorda ansökningen. Sedan *Falk* härefter genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 januari 1918 tillerkänts en årlig pension av 900 kronor, beviljades han av domänstyrelsen avsked från sin kronojägarbefattning från och med den 1 mars 1918. Därest han fått kvarstå i tjänst till utgången av år 1918, skulle han på grund av 1918 års lagtima riksdags beslut om lönereglering för domänverkets personal hava kommit i åtnjutande av en pension, som med 500 kronor årligen överstiger den nu till honom utgående.

Såsom av utredningen i ärendet framgår, är den pension, som tilldelats *Falk*, då han efter uppnådd pensionsålder enledigats från sin befattning, tillmätt i överensstämmelse med då gällande författningar. Att

Utskottet.

vid sådant förhållande nu bereda Falk någon tilläggspension skulle enligt utskottets mening vara ägnat att medföra vittgående konsekvenser, med hänsyn till det stora antal i statens tjänst anställda befattningshavare, som nödgats vid uppnådd pensionsålder avgå från tjänsten och i fråga om vilkas befattningar ändring i pensionsbeloppen sedermera genom statsmakternas beslut vidtagits. Utskottet anser sig därför böra avstyrka bifall till motionärens framställning och vill i detta sammanhang framhålla, att Falk jämlikt beslut av 1922 års riksdag å den till honom utgående pensionen äger uppbära pensionstillägg med ett belopp av 180 kronor årligen, medan sådant tillägg icke tillkommer kronojägare, som pensionerats enligt de från och med år 1919 gällande bestämmelserna, varjämte dyrtidstillägg å såväl pensionen som pensionstillägget utgår efter de gynnsammare grunder, vilka gälla för pensionärer med oreglerade pensioner. Härigenom äger i själva verket en utjämning rum mellan å ena sidan de pensionsförmåner, som nu tillkomma Falk, och å andra sidan de förmåner, varav han skulle kommit i åtnjutande, därest han pensionerats först efter den 1 januari 1919.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion II: 43 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 april 1923.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Reservation

vid punkten 5:o) (ang. understöd åt f. förste stationsskrivaren Enegrens änka och barn):

av herr *Bäcklund*, som yrkat, »att riksdagen, med bifall till förevarande motion II: 135, må medgiva, att förste stationsskrivaren Adam Theodor Enegrens änka Johanna Gustava Enegren, född Andersson, och makarnas minderåriga barn Uno Gustaf Theodor och Sztavicka Eva Maria må från och med den 1 januari 1923 åtnjuta årliga understöd att utgå av trafikmedel, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med sexhundra kronor samt vartdera av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med tvåhundra kronor.